PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1193

od 11. srpnja 2022.

o utvrđivanju mjera za iskorjenjivanje i sprečavanje širenja štetnog organizma *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996 emend. Safni et al. 2014

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ ([1]), a posebno njezin članak 28. stavak 1. točku (a) i točke od (c) do (h),

budući da:

(1) Uredba (EU) 2016/2031 temelj je zakonodavstva Unije o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje. Budući da se tom uredbom utvrđuje novi skup pravila, njome je s učinkom od 1. siječnja 2022. stavljeno izvan snage nekoliko akata koji su se temeljili na prethodnim pravilima u tom sektoru.

(2) Jedan je od akata stavljenih izvan snage Direktiva Vijeća 98/57/EZ ([2]), kojom su utvrđene mjere protiv štetnog organizma *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996, kasnije preimenovanog u *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. 1996 emend. Safni et al. 2014 („navedeni štetni organizam"), patogenog uzročnika smeđe truleži gomolja krumpira.

(3) Nadalje, od donošenja te direktive došlo je do novih znanstvenih spoznaja u pogledu biologije i rasprostranjenosti navedenog štetnog organizma, a razvijene su i nove metode testiranja za njegovo otkrivanje i prepoznavanje, kao i metode za njegovo iskorjenjivanje i sprečavanje njegova širenja.

(4) Stoga je prikladno donijeti nove mjere za biljke vrste *Solanum tuberosum* L. (krumpir), osim sjemena, i biljke, osim plodova i sjemena, vrste *Solanum lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw (rajčica) („navedeno bilje"), kako bi se iskorijenio navedeni štetni organizam ako se utvrdi da je prisutan na području Unije i kako bi se spriječilo njegovo širenje. Određene mjere propisane Direktivom 98/57/EZ, osobito one za iskorjenjivanje i sprečavanje širenja navedenog štetnog organizma, i dalje su prikladne i stoga bi ih trebalo zadržati.

(5) Nadležna tijela država članica trebala bi provoditi godišnje nadzore radi otkrivanja prisutnosti navedenog štetnog organizma na navedenom bilju na svojem državnom području kako bi se osiguralo najdjelotvornije i najranije uočavanje prisutnosti tog štetnog organizma. Pravila o godišnjim nadzorima trebalo bi prilagoditi predviđenoj upotrebi navedenog bilja kako bi se osiguralo da se vizualni pregledi, uzorkovanje i testiranje provode u najprikladnije vrijeme i u najprikladnijim uvjetima za svaku biljku i njezinu upotrebu.

(6) Ako se posumnja na prisutnost navedenog štetnog organizma, nadležno tijelo predmetne države članice trebalo bi provesti testiranje u skladu s međunarodnim normama kako se bi potvrdila ili pobila njegova prisutnost.

(7) Ako se prisutnost navedenog štetnog organizma potvrdi, nadležno tijelo predmetne države članice trebalo bi bez odgode poduzeti odgovarajuće mjere za njegovo iskorjenjivanje i sprečavanje njegova daljnjeg širenja. Prva od tih mjera trebala bi biti uspostava demarkiranog područja.

(8) Trebalo bi predvidjeti i daljnje mjere iskorjenjivanja. Navedeno bilje označeno kao zaraženo navedenim štetnim organizmom ne bi se smjelo saditi na području Unije, a nadležno tijelo predmetne države članice trebalo bi osigurati da se zaraženo navedeno bilje uništi ili na drugi način zbrine, pod uvjetima u kojima je spriječeno širenje

([1]) SL L 317, 23.11.2016., str. 4.
([2]) Direktiva Vijeća 98/57/EZ od 20. srpnja 1998. o suzbijanju bakterije *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. (SL L 235, 21.8.1998., str. 1.).

navedenog štetnog organizma. Potrebno je predvidjeti posebne mjere u vezi s testiranjem, uzorkovanjem i radnjama na licu mjesta kako bi se osiguralo da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma. Potrebno je utvrditi posebne mjere kako bi se spriječilo širenje navedenog štetnog organizma iz demarkiranih područja zaraženim površinskim vodama i putem kultiviranih ili divljih biljaka domaćina iz porodice *Solanaceae*.

(9) Ova bi Uredba trebala stupiti na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* kako bi se počela primjenjivati što prije nakon stavljanja izvan snage Direktive 98/57/EZ.

(10) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju mjere za iskorjenjivanje štetnog organizma *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996, emend. Safni et al. 2014, uzročnika smeđe truleži gomolja krumpira, i za sprečavanje njegova širenja na području Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „navedeni štetni organizam” znači *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996 emend. Safni et al. 2014;
2. „navedeno bilje” znači biljke vrste *Solanum tuberosum* L. (krumpir), osim sjemena, te biljke, osim plodova i sjemena, vrste *Solanum lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw (rajčica);
3. „biljke domaćini iz porodice *Solanaceae*” znači divlje i kultivirane biljke iz porodice *Solanaceae*;
4. „samoniklo navedeno bilje” znači navedeno bilje koje se pojavljuje na mjestima proizvodnje, a da nije bilo posađeno;
5. „gomolji namijenjeni sadnji na mjestu proizvodnje” znači gomolji proizvedeni na određenom mjestu proizvodnje za koje je predviđeno da trajno ostanu na tom mjestu i ne namjerava ih se certificirati.

Članak 3.

Godišnji nadzori

1. Nadležna tijela dužna su provoditi godišnje nadzore radi otkrivanja prisutnosti navedenog štetnog organizma na navedenom bilju na svojem državnom području, u površinskim vodama koje služe za navodnjavanje navedenog bilja i u tekućem otpadu, u skladu sa sljedećim zahtjevima:

(a) nadzori gomolja, osim onih za sadnju, obuhvaćaju sljedeće:

   i. uzorkovanje iz partija gomolja u skladištu ili iz nasada, što kasnije između sušenja cime i berbe;

   ii. vizualni pregled nasada, pri kojem je moguće vizualno prepoznati simptome zaraze navedenim štetnim organizmom, te vizualni pregled rezanih gomolja ako je taj pregled prikladan za otkrivanje simptoma zaraze navedenim štetnim organizmom;

(b) kad je riječ o gomoljima za sadnju, osim onih namijenjenih sadnji na mjestu proizvodnje, nadzori sustavno obuhvaćaju vizualni pregled nasada i partija u skladištu, uzorkovanje u skladištu ili uzorkovanje iz nasada što kasnije između isušivanja cime i berbe;

(c) kad je riječ o gomoljima namijenjenima sadnji na mjestu proizvodnje, nadzori se provode na temelju utvrđenog rizika od prisutnosti navedenog štetnog organizma i obuhvaćaju:

i. uzorkovanje iz partija gomolja u skladištu ili iz nasada, što kasnije između sušenja cime i berbe;

ii. vizualni pregled nasada, pri kojem je moguće vizualno prepoznati simptome zaraze navedenim štetnim organizmom, te vizualni pregled rezanih gomolja ako je taj pregled prikladan za otkrivanje simptoma zaraze navedenim štetnim organizmom;

(d) kad je riječ o biljkama rajčice, nadzori obuhvaćaju vizualni pregled, u odgovarajućim intervalima, barem nasada na mjestu proizvodnje biljaka namijenjenih presađivanju;

(e) kad je riječ o biljkama domaćinima iz porodice *Solanaceae*, osim navedenog bilja, te površinskim vodama i tekućem otpadu, nadzori se provode u skladu s odgovarajućim metodama i, prema potrebi, uzimaju se uzorci.

2. Broj i podrijetlo uzoraka te vrijeme prikupljanja uzoraka temelje se na pouzdanim znanstvenim i statističkim načelima te biologiji navedenog štetnog organizma, uzimajući u obzir posebnosti sustava proizvodnje krumpira i rajčice u predmetnim državama članicama.

3. Države članice do 30. travnja svake godine obavješćuju Komisiju i ostale države članice o rezultatima godišnjih nadzora provedenih tijekom prethodne kalendarske godine. O rezultatima tih nadzora izvješćuju u skladu s predloškom u Prilogu II.

Članak 4.

Mjere u slučaju sumnje na prisutnost navedenog štetnog organizma

1. Nadležno tijelo osigurava da uzorci uzeti za potrebe nadzora budu podvrgnuti testovima za otkrivanje iz točke 2.1. Priloga I.

2. Do dobivanja rezultata testova za otkrivanje nadležno tijelo dužno je:

(a) zabraniti premještanje navedenog bilja iz svih nasada, partija ili pošiljki iz kojih su uzeti uzorci, osim navedenog bilja pod njegovim nadzorom za koje je dokazano da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma;

(b) utvrditi izvor sumnje na zarazu;

(c) provesti službenu kontrolu premještanja navedenog bilja, osim biljaka iz točke (a), proizvedenog na mjestu proizvodnje s kojeg su uzeti uzorci iz točke (a);

(d) zabraniti upotrebu površinske vode na navedenom bilju i drugim kultiviranim biljkama domaćinima iz porodice *Solanaceae* do potvrde ili pobijanja prisutnosti navedenog štetnog organizma u površinskoj vodi, osim ako dopušta upotrebu površinske vode na rajčicama i drugim kultiviranim biljkama domaćinima iz porodice *Solanaceae* uzgojenima u staklenicima, pod uvjetom da se voda dezinficira odgovarajućim metodama koje je odobrilo nadležno tijelo.

3. Do dobivanja rezultata testova za otkrivanje nadležno tijelo osigurava da se zadrže i na odgovarajući način čuvaju svi sljedeći elementi:

(a) svi preostali uzorkovani gomolji i, kad god je to moguće, sve preostale uzorkovane biljke;

(b) preostali ekstrakti navedenog bilja, DNA ekstrakti i dodatan pripremljeni materijal za testiranje;

(c) prema potrebi, čista kultura;

(d) sva relevantna dokumentacija.

4. Ako se sumnja na prisutnost navedenog štetnog organizma potvrdi u skladu s točkom 1.1. Priloga I., nadležno tijelo osigurava da se testovi iz Priloga I. provedu na uzorcima uzetima u svrhu nadzora radi potvrđivanja ili pobijanja prisutnosti navedenog štetnog organizma.

Članak 5.

Mjere u slučaju potvrde prisutnosti navedenog štetnog organizma

1. Ako se prisutnost navedenog štetnog organizma potvrdi u skladu s točkom 1.2. Priloga I., primjenjuju se stavci od 2. do 6.

2. Ako se potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma na navedenom bilju, nadležno tijelo bez odgode poduzima sve sljedeće mjere:

(a) provodi istraživanje radi utvrđivanja opsega i primarnih izvora zaraze u skladu s Prilogom III., uz dodatne testove u skladu s člankom 4. stavkom 1., barem na svim klonski srodnim zalihama gomolja za sadnju;

(b) uspostavlja demarkirano područje koje se sastoji barem od zaraženog područja koje sadržava sve sljedeće elemente:

i. navedeno bilje, pošiljke i/ili partije, vozila, spremnike, skladišta ili njihov dio iz kojeg je uzet uzorak zaraženog navedenog bilja, bilo koje druge predmete, uključujući materijal za pakiranje, i strojeve koji se upotrebljavaju za proizvodnju, transport ili skladištenje tog navedenog bilja i, prema potrebi, mjesta proizvodnje ili proizvodne jedinice u kojima je navedeno bilje uzgojeno ili ubrano;

ii. sve vrste predmeta iz točke i. za koje je utvrđeno da su vjerojatno zaraženi navedenim štetnim organizmom, zbog doticaja prije ili nakon berbe, ili istodobne proizvodnje, navodnjavanja ili prskanja sa zaraženim navedenim biljem i uzimajući u obzir elemente iz točke 1. Priloga IV.;

(c) uspostavlja, ako je to potrebno zbog fitosanitarnog rizika, sigurnosno područje oko zaraženog područja, uzimajući u obzir elemente mogućeg širenja navedenog štetnog organizma navedene u točki 2. Priloga IV.;

(d) označava:

i. predmete iz točke (b) podtočke i. kao zaražene;

ii. predmete iz točke (b) podtočke ii. kao vjerojatno zaražene.

3. Ako se potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma na kulturi biljaka domaćina iz porodice *Solanaceae*, osim navedenog bilja, i ako se utvrdi da je proizvodnja navedenog bilja rizična, nadležno tijelo poduzima sljedeće mjere:

(a) provodi istraživanje radi utvrđivanja opsega i primarnih izvora zaraze u skladu s Prilogom III., uz dodatne testove u skladu s člankom 4. stavkom 1., barem na svim klonski srodnim zalihama gomolja za sadnju; i

(b) uspostavlja demarkirano područje koje se sastoji od zaraženog područja.

Zaraženo područje sadržava sljedeće:

(a) biljke domaćine iz kojih je uzet zaraženi uzorak;

(b) biljke domaćine koje bi mogle biti zaražene navedenim štetnim organizmom i označene su kao vjerojatno zaražene, zbog doticaja prije ili nakon berbe, ili istodobne proizvodnje, navodnjavanja ili prskanja sa zaraženim biljkama domaćinima.

Nadležno tijelo označava:

(a) biljke domaćine iz drugog podstavka točke (a) kao zaražene;

(b) biljke domaćine iz drugog podstavka točke (b) kao vjerojatno zaražene.

4. Ako se potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma u površinskim vodama, u tekućem otpadu koji se ispušta iz pogona za industrijsku preradu ili pogona za pakiranje u kojima se rukuje navedenim biljem, ili na povezanim divljim biljkama domaćinima iz porodice *Solanaceae*, i ako se proizvodnja navedenog bilja smatra rizičnom uslijed navodnjavanja, prskanja ili poplava uzrokovanih površinskim vodama, nadležno tijelo poduzima sljedeće mjere:

(a) provodi istraživanje u skladu s Prilogom III., uključujući nadzor u odgovarajućim intervalima, na uzorcima površinskih voda i tekućeg otpada te na divljim biljkama domaćinima iz porodice *Solanaceae* ako su prisutne, kako bi se utvrdio opseg zaraze; i

(b) uspostavlja demarkirano područje koje obuhvaća zaraženo područje, uzimajući u obzir elemente mogućeg širenja navedenog štetnog organizma navedene u točki 2. Priloga IV.

Zaraženo područje sadržava sljedeće:

(a) površinske vode iz kojih su uzeti zaraženi uzorci;

(b) površinske vode koje bi mogle biti zaražene, uzimajući u obzir elemente navedene u točki 1. Priloga IV.

Nadležno tijelo označava:

(a) površinske vode iz drugog podstavka točke (a) kao zaražene;

(b) površinske vode iz drugog podstavka točke (b) kao vjerojatno zaražene.

5. Ako je država članica podnijela obavijest o izbijanju bolesti putem sustava EUROPHYT, susjedne države članice kojima je upućena obavijest određuju opseg vjerojatne zaraze i uspostavljaju demarkirano područje u skladu sa stavcima 2., 3. i 4. Ako dođe do izbijanja bolesti u površinskim vodama, nije potrebna obavijest za zaražene površinske vode koje se nalaze na područjima koja su već demarkirana.

6. Nadležna tijela osiguravaju zadržavanje i čuvanje svih sljedećih elemenata:

(a) materijala iz članka 4. stavka 3. barem do dovršetka svih testova;

(b) materijala koji se odnosi na drugi test za otkrivanje i identifikacijske testove, ovisno o slučaju, do dovršetka svih testova;

(c) ako je primjenjivo, čiste kulture navedenog štetnog organizma, do najmanje mjesec dana nakon postupka obavješćivanja iz stavka 5.

Članak 6.

Mjere za iskorjenjivanje navedenog štetnog organizma

1. Navedeno bilje označeno kao zaraženo navedenim štetnim organizmom u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. ne smije se saditi. Nadležno tijelo osigurava da se zaraženo navedeno bilje uništi ili na drugi način zbrine, u skladu s točkom 1. Priloga V., pod uvjetom da se dokaže da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma.

Ako je navedeno bilje posađeno prije nego što je označeno kao zaraženo, posađeni materijal odmah se uništava ili na drugi način zbrinjava u skladu s točkom 1. Priloga V. Proizvodne jedinice u kojima je posađeno zaraženo navedeno bilje označavaju se kao zaražene. Uspostavlja se demarkirano područje u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b).

2. Navedeno bilje koje je označeno kao vjerojatno zaraženo u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. i navedeno bilje za koje je utvrđen rizik u skladu s člankom 5. stavkom 4. ne smije se saditi i mora se, pod nadzorom odgovarajućih nadležnih tijela, na primjeren način iskoristiti ili zbrinuti kako je utvrđeno u točki 2. Priloga V., pod uvjetom da se dokaže da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma.

Ako je navedeno bilje posađeno prije nego što je označeno kao vjerojatno zaraženo, posađeni materijal odmah se uništava ili se primjenjuju mjere navedene u točki 2. Priloga VI. Proizvodne jedinice u kojima je posađeno vjerojatno zaraženo navedeno bilje označavaju se kao vjerojatno zaražene. Uspostavlja se demarkirano područje u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b).

3. Svi strojevi, vozila, spremnici, skladišta ili njihovi dijelovi te svi ostali predmeti, uključujući materijal za pakiranje, koji su označeni kao zaraženi u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. ili vjerojatno zaraženi u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. i člankom 5. stavkom 4. trećim podstavkom točkom (b), uništavaju se ili čiste i dezinficiraju primjenom metoda utvrđenih u točki 3. Priloga V.

4. Osim mjera predviđenih stavcima 1., 2. i 3., na demarkiranim područjima primjenjuju se i mjere utvrđene u točki 4. Priloga V.

Članak 7.

Posebne mjere za testiranje gomolja za sadnju

1. Ako se potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma u proizvodnoj jedinici za gomolj za sadnju, nadležno tijelo osigurava da se testovi iz Priloga I. provedu na klonski srodnim linijama zaraženih partija gomolja ili, ako se potvrdi odsutnost klonski srodnih linija, na gomoljima ili partijama gomolja koji su bili u izravnom ili neizravnom doticaju sa zaraženim partijama gomolja.

2. Ako se potvrdi prisutnost navedenog štetnog organizma u proizvodnim jedinicama za gomolj za sadnju u okviru certifikacijske sheme, testovi iz Priloga I. provode se na svakoj biljci početne klonske selekcije ili na reprezentativnim uzorcima osnovnog sjemenskog krumpira.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. srpnja 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

Postupak provođenja testova u skladu s člancima 3., 4., 5. i 7.

1. OPĆA NAČELA O PRISUTNOSTI NAVEDENOG ŠTETNOG ORGANIZMA

1.1. Na prisutnost navedenog štetnog organizma sumnja se ako se dobije pozitivan rezultat prvim testom za otkrivanje provedenim na navedenom bilju odnosno na uzorcima vode.

1.2. Prisutnost navedenog štetnog organizma potvrđuje se u sljedećim slučajevima:

(a) ako je prvi ili drugi test za otkrivanje selektivno izdvajanje koje rezultira kolonijama tipične morfologije, a dvama identifikacijskim testovima provedenima na tim kolonijama dobiveni su pozitivni rezultati;

(b) ako prvi i drugi test nisu selektivno izdvajanje, a dvama se identifikacijskim testovima dobiju pozitivni rezultati nakon što se uzorak podvrgne selektivnom izdvajanju, koje je rezultiralo kolonijama tipične morfologije.

Jedan od ta dva identifikacijska testa jest test iz točke 2.2. podtočaka (e), (f) i (g).

2. TESTOVI

2.1. Testovi za otkrivanje

Testovi za otkrivanje moraju biti takvi da se njima dosljedno otkriva najmanje 10^4 stanica/ml resuspendiranog taloga dobivenog iz asimptomatskih uzoraka.

Drugi test za otkrivanje temelji se na drukčijim biološkim načelima ili nukleotidnim regijama od prvog testa za otkrivanje.

Testovi za otkrivanje su sljedeći:

(a) testovi imunofluorescencije opisani u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(b) izdvajanje navedenog štetnog organizma na poluselektivnoj hranjivoj podlozi mSMSA, kako je opisano u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(c) konvencionalni PCR test uz upotrebu početnica koje su opisali Pastrik *et al.* (2002.) ([1]), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(d) PCR testovi TaqMan® u stvarnom vremenu uz upotrebu početnica i proba koje su opisali:

i. Weller *et al.* (2000.) ([2]), kako je opisano u međunarodnim dijagnostičkim normama;

ii. Vreeburg *et al.* (2016.) ([3]) (uz upotrebu probe TaqMan® izmijenjene u odnosu na izvornu probu koju su opisali Weller *et al.* 2000.), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

([1]) Pastrik, K. H., Elphinstone, J. G., Pukall, R. (2002.) *Sequence analysis and detection of Ralstonia solanacearum by multiplex PCR amplification of 16S-23S ribosomal intergenic spacer region with internal positive control*. European Journal of Plant Pathology 108, str. 831.–842.

([2]) Weller, S.A, Elphinstone, J.G., Smith, N., Boonham, N., Stead, D.E. (2000.). *Detection of Ralstonia solanacearum strains with a quantitative, multiplex, real-time, fluorogenic PCR (TaqMan) assay*. *Applied and Environmental Microbiology,* 66, str. 2853.–2858. https://journals.asm.org/doi/10.1128/AEM.66.7.2853-2858.2000.

([3]) Vreeburg, R.A.M., Bergsma-Vlami, M., Bollema, R.M., de Haan, E.G., Kooman-Gersmann, M., Smits-Mastebroek, L., Tameling, W.I.L., Tjou-Tam-Sin, N.N.A., van de Vossenberg B.T.L.H, Janse, J.D. (2016.). *Performance of real-time PCR and immunofluorescence for the detection of Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus and Ralstonia solanacearum in potato tubers in routine testing*. Bulletin OEPP/EPPO Bulletin 46, str. 112.–121.

iii. Vreeburg *et al.* (2018.) ([4]) (takozvani test NYtor), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

iv. Massart *et al.* (2014.) ([5]), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(e) test petljom posredovanog izotermalnog umnažanja (engl. *loop-mediated isothermal amplification*, LAMP) uz upotrebu početnica koje su opisali Lenarčič *et al.* (2014.) ([6]) (samo za simptomatski biljni materijal), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama.

2.2. Identifikacijski testovi

Identifikacijski testovi su sljedeći:

(a) testovi imunofluorescencije opisani u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(b) konvencionalni PCR testovi uz upotrebu početnica koje su opisali Pastrik *et al.* (2002.), kako su detaljno opisani u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(c) PCR testovi TaqMan® u stvarnom vremenu uz upotrebu početnica i proba koje su opisali:

i. Weller *et al.* (2000.), kako je opisano u međunarodnim dijagnostičkim normama;

ii. Vreeburg *et al.* (2016.) (uz upotrebu probe TaqMan® izmijenjene u odnosu na izvornu probu koju su opisali Weller *et al.* 2000.), kako je detaljno opisano u međunarodnim dijagnostičkim normama;

iii. Vreeburg *et al.* (2018.) (takozvani test NYtor), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

iv. Massart *et al.* (2014.), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(d) test LAMP uz upotrebu početnica koje su opisali Lenarčič *et al.* (2014.), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(e) konvencionalni multipleks PCR test specifičan za filotip (Opina *et al.* (1997.) ([7]); Fegan & Prior (2005.) ([8])), kako je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(f) DNA barkodiranje (Wicker *et al.* (2007.) ([9])), kako je opisano u međunarodnim dijagnostičkim normama;

(g) MALDI-TOF MS (van de Bilt *et al.* (2018.) ([10])), kako je opisano u međunarodnim dijagnostičkim normama.

([4]) Vreeburg, R., Zendman, A., Pol A., Verheij, E., Nas, M., Kooman-Gersmann, M. (2018.). *Validation of four real-time TaqMan PCRs for the detection of Ralstonia solanacearum and/or Ralstonia pseudosolanacearum and/or Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus in potato tubers using a statistical regression approach*. EPPO Bulletin 48, str. 86.–96.

([5]) Massart, S., Nagy, C., Jijakli, M.H. (2014.). *Development of the simultaneous detection of Ralstonia solanacearum race 3 and Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus in potato tubers by a multiplex real-time PCR assay*. European Journal of Plant Pathology 138, str. 29.–37.

([6]) Lenarčič, R., Morisset, D., Pirc, M., Llop, P., Ravnikar, M., Dreo, T. (2014.). *Loop-mediated isothermal amplification of specific endoglucanase gene sequence for detection of the bacterial wilt pathogen Ralstonia solanacearum*. *PLoS ONE* 9(4), e96027. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0096027.

([7]) Opina, N., Tavner, F., Holloway, G., Wang, J.F., Li, T.H., Maghirang, R., Fegan, M., Hayward, A.C., Viji Krishnapillai, A., Wai-Foong Hong, Holloway, B.W, Timmis, J.N. (1997.). *A novel method for development of species and strainspecific DNA probes and PCR primers for identifying Burkholderia solanacearum (formerly Pseudomonas solanacearum)*. Asia-Pacific Journal of Molecular Biology and Biotechnology 5, str. 19.–30.

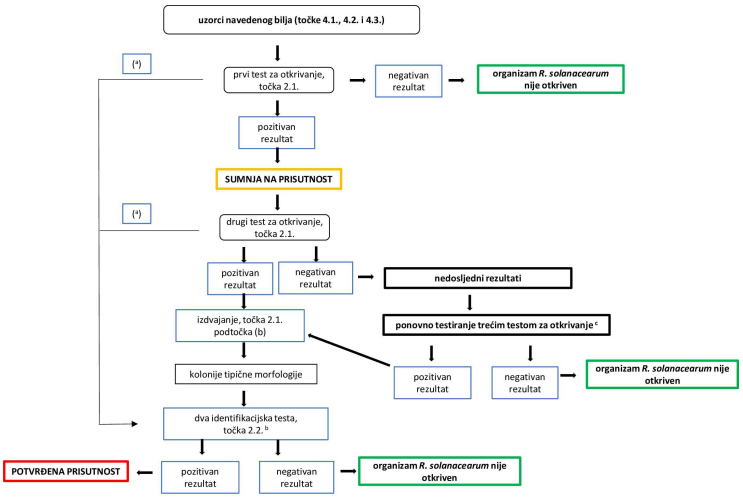
([8]) Fegan, M., Prior, P. (2005.). *How complex is the „Ralstonia solanacearum species complex"*. *In Bacterial Wilt Disease and the Ralstonia solanacearum Species Complex* (ur. Allen C., Hayward A. C. & Prior P.), str. 449.–461. American Phytopathological Society, St Paul, MN (SAD).

([9]) Wicker, E., Grassart, L., Coranson-Beaudu, R., Mian, D., Guilbaud, C., Fegan, M., Prior, P. (2007.). *Ralstonia solanacearum strains from Martinique French West Indies) exhibiting a new pathogenic potential*. Applied and Environmental Microbiology 73, str. 6790.–6801.

([10]) van de Bilt, J.L.J., Wolsink, M.H.L., Gorkink-Smits, P.P.M.A., Landman, N.M., Bergsma-Vlami, M. (2018.). *Application of Matrix-Assisted Laser Desorption Ionization Time-Of-Flight Mass Spectrometry for rapid and accurate identification of Ralstonia solanacearum and Ralstonia pseudosolanacearum*. European Journal of Plant Pathology, https://doi.org/10.1007/s10658-018-1517-5.

3. DIJAGRAMI POSTUPAKA

Dijagram br. 1: dijagnostički postupak za utvrđivanje prisutnosti navedenog štetnog organizma u uzorcima navedenog bilja.

[a] Izdvajanje se može primijeniti kao prvi ili drugi test za otkrivanje. Ako se sumnja na prisutnost navedenog štetnog organizma na hranjivoj podlozi, kolonije se pročišćavaju kako bi se dobile čiste kulture na kojima se provode dva identifikacijska testa.

[b] Jedan od ta dva identifikacijska testa jest test iz točke 2.2. podtočaka (e), (f) i (g). Za potvrdu prisutnosti štetnog organizma rezultati obaju identifikacijskih testova trebaju biti pozitivni.

[c] Treći test za otkrivanje temelji se na drukčijim biološkim načelima ili drukčijim nukleotidnim regijama.

Dijagram br. 2: dijagnostički postupak za navedeni štetni organizam u uzorcima vode.

[a] Jedan od ta dva identifikacijska testa jest test iz točke 2.2. podtočaka (e), (f) i (g). Za potvrdu prisutnosti štetnog organizma rezultati obaju identifikacijskih testova trebaju biti pozitivni.

4. PRIPREMA UZORKA

4.1 Uzorci asimptomatskih gomolja

Standardni uzorak sadržava 200 gomolja po testu. Odgovarajući laboratorijski postupak za obradu jezgara stolona radi dobivanja ekstrakta za otkrivanje navedenog štetnog organizma opisan je u međunarodnim dijagnostičkim normama.

4.2 Uzorci asimptomatskog navedenog bilja

Otkrivanje latentnih zaraza provodi se na kompozitnim uzorcima dijelova stabljike ili peteljki lista. Postupak se može provesti na najviše 200 dijelova stabljike ili 200 peteljki lista različitih biljaka u jednom uzorku. Odgovarajući laboratorijski postupak za dezinficiranje i obradu dijelova stabljike ili peteljki lista radi dobivanja ekstrakta za otkrivanje navedenog štetnog organizma opisan je u međunarodnim dijagnostičkim normama.

4.3 Uzorci simptomatskog materijala navedenog bilja

Dijelovi tkiva aseptično se uklanjaju iz žilnog prstena u gomolju krumpira ili iz žilnih snopića stabljike navedenog bilja koje pokazuje simptome venuća. Odgovarajući laboratorijski postupak za obradu tih tkiva radi dobivanja ekstrakta za otkrivanje navedenog štetnog organizma detaljno je opisan u međunarodnim dijagnostičkim normama.

4.4 Uzorci površinske vode ili vode iz sustava recirkulacije (uključujući tekući otpad nastao pri preradi krumpira ili otpadne vode)

Najvažniji je test za otkrivanje navedenog štetnog organizma u uzorcima površinskih voda, vode iz sustava recirkulacije i uzorcima otpadnih voda (industrija prerade krumpira) selektivno izdvajanje. Odgovarajući laboratorijski postupak za obradu uzoraka vode opisan je u međunarodnim dijagnostičkim normama.

PRILOG II.

Predložak za nadzor iz članka 3. stavka 3.

Predložak za prikaz rezultata nadzora smeđe truleži za berbe krumpira i rajčice u prethodnoj kalendarskoj godini.

Ova se tablica upotrebljava samo za rezultate nadzora krumpira i rajčica proizvedenih u vašoj zemlji.

Država članica	Kategorija	Područje uzgoja (ha)	Laboratorijsko ispitivanje						Vizualni pregled gomolja [1]			Vizualni pregled nasada [1]			Ostale informacije
			Broj uzoraka	Broj partija	Veličina partija (u t ili ha)	Razdoblje uzorkovanja	Broj pozitivnih rezultata		Broj pregledanih uzoraka	Veličina uzorka	Broj pozitivnih uzoraka [2]	Broj vizualnih pregleda	Broj hektara (krumpir) ili biljaka (rajčica)	Broj pozitivnih rezultata [2]	
							Uzorci	Partije							
	Certificirani gomolji za sadnju														
	Ostali gomolji za sadnju (navesti)														
	Merkantilni krumpir i krumpir za preradu														
	Ostali gomolji (navesti)														
	Rajčice za presađivanje														
	Ostali domaćini (navesti vrstu, rijeku/područje)														
	Voda (navesti rijeku/područje/lokaciju pogona)														

[1] Tumači se kao makroskopski pregled gomolja ili nasada.

[2] Otkriveni su simptomi, uzet je uzorak i laboratorijskim je ispitivanjem potvrđena prisutnost navedenog štetnog organizma.

PRILOG III.

Istraživanje iz članka 5. stavka 2. točke (a), članka 5. stavka 3. prvog podstavka točke (a) i članka 5. stavka 4. prvog podstavka točke (a)

Istraživanje iz članka 5. stavka 2. točke (a), članka 5. stavka 3. prvog podstavka točke (a) i članka 5. stavka 4. prvog podstavka točke (a) obuhvaća sljedeće elemente, prema potrebi:

1. mjesta proizvodnje:
   (a) na kojima se uzgaja ili se uzgajao krumpir koji je klonski srodan krumpiru za koji je utvrđeno da je zaražen navedenim štetnim organizmom;
   (b) na kojima se uzgajaju ili su se uzgajale rajčice koje potječu iz istog izvora kao rajčice za koje je utvrđeno da su zaražene navedenim štetnim organizmom;
   (c) na kojima se uzgajaju ili su se uzgajali krumpir ili rajčice koji su stavljeni pod službeni nadzor zbog sumnje na prisutnost navedenog štetnog organizma;
   (d) na kojima se uzgaja ili se uzgajao krumpir koji je klonski srodan krumpiru uzgojenom na mjestima proizvodnje za koja je utvrđeno da su zaražena navedenim štetnim organizmom;
   (e) na kojima se uzgajaju krumpir ili rajčice i koja se nalaze u blizini zaraženih mjesta proizvodnje, uključujući mjesta proizvodnje koja izravno ili preko zajedničkog ugovaratelja koriste istu opremu i objekte;
   (f) na kojima se za navodnjavanje ili prskanje koriste površinske vode iz bilo kojeg izvora za koji je potvrđeno ili se sumnja da je zaražen navedenim štetnim organizmom;
   (g) na kojima se za navodnjavanje ili prskanje koriste površinske vode iz izvora kojim se služe i mjesta proizvodnje za koja je potvrđeno ili se sumnja da su zaražena navedenim štetnim organizmom;
   (h) koja su poplavljena ili su bila poplavljena površinskim vodama za koje je potvrđeno ili se sumnja da su zaražene navedenim štetnim organizmom; i
2. površinske vode koje se koriste za navodnjavanje ili prskanje navedenog bilja ili su poplavile jedno ili više polja ili mjesta proizvodnje za koja je potvrđeno da su zaražena navedenim štetnim organizmom.

PRILOG IV.

Elementi za označavanje predmeta kao vjerojatno zaraženih navedenim štetnim organizmom u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) podtočkom ii. i člankom 5. stavkom 4. drugim podstavkom točkom (b) te za određivanje mogućeg širenja navedenog štetnog organizma u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (c) i člankom 5. stavkom 4. prvim podstavkom točkom (b)

1. Za označavanje predmeta kao vjerojatno zaraženog navedenim štetnim organizmom u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) podtočkom ii. i člankom 5. stavkom 4. drugim podstavkom točkom (b) uzimaju se u obzir sljedeći elementi:

   (a) navedeno bilje uzgojeno na mjestu proizvodnje koje je označeno kao zaraženo u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i.;

   (b) mjesto ili mjesta proizvodnje koja su povezana s proizvodnjom navedenog bilja koje je označeno kao zaraženo u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i., uključujući mjesta proizvodnje na kojima se izravno ili preko zajedničkog ugovaratelja koriste ista oprema i objekti za proizvodnju;

   (c) navedeno bilje koje je proizvedeno na mjestu ili mjestima proizvodnje iz točke (b) ili se nalazilo na takvim mjestima proizvodnje u vrijeme dok je navedeno bilje označeno kao zaraženo u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. bilo prisutno na mjestu proizvodnje iz točke (a);

   (d) pogoni u kojima se rukuje navedenim biljem iz mjesta proizvodnje iz točaka (a), (b) i (c);

   (e) svi strojevi, vozila, spremnici, skladišta ili njihovi dijelovi te svi drugi predmeti, uključujući materijal za pakiranje, koji su mogli doći u doticaj s navedenim biljem koje je u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. označeno kao zaraženo;

   (f) sve navedeno bilje koje je bilo uskladišteno u bilo kojem objektu ili je bilo u doticaju s bilo kojim predmetom iz prethodne točke prije čišćenja i dezinfekcije tih objekata i predmeta;

   (g) na temelju rezultata istraživanja i testiranja u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (a), kad je riječ o krumpiru, gomolji ili biljke koje su sestrinski ili materinski klonski srodne navedenom bilju, a kad je riječ o rajčici, biljke iz istog izvora kao navedeno bilje koje je u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. označeno kao zaraženo, a za koje se unatoč negativnom rezultatu testa na navedeni štetni organizam smatra da je vjerojatno zaraženo zbog klonske srodnosti;

   (h) mjesto ili mjesta proizvodnje navedenog bilja iz točke (g);

   (i) mjesto ili mjesta proizvodnje navedenog bilja na kojima se za navodnjavanje ili prskanje upotrebljava voda označena kao zaražena u skladu s člankom 5. stavkom 4. trećim podstavkom točkom (a);

   (j) navedeno bilje proizvedeno u proizvodnim jedinicama koje su poplavljene površinskim vodama za koje je potvrđeno da su zaražene.

2. Za određivanje mogućeg širenja navedenog štetnog organizma u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (c) i člankom 5. stavkom 4. prvim podstavkom točkom (b) razmatraju se sljedeći elementi:

   (a) na demarkiranom području uspostavljenom u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b):

      i. blizina drugih mjesta proizvodnje na kojima se uzgaja navedeno bilje;

      ii. zajednička proizvodnja i upotreba zaliha gomolja za sadnju;

      iii. mjesta proizvodnje na kojima se za navodnjavanje ili prskanje navedenog bilja koriste površinske vode ako postoji ili je postojala opasnost od otjecanja površinskih voda s mjesta proizvodnje koja su u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. označena kao zaražena ili od njihova poplavljivanja;

   (b) ako su površinske vode u skladu s člankom 5. stavkom 4. trećim podstavkom točkom (a) označene kao zaražene:

      i. mjesto ili mjesta proizvodnje navedenog bilja koja graniče s ili su ugrožena poplavljivanjem površinskom vodom koja je označena kao zaražena;

      ii. svako zasebno područje navodnjavanja koje je povezano s površinskim vodama koje su označene kao zaražene;

iii. vode povezane s površinskom vodom koja je označena kao zaražena, uzimajući u obzir:

— smjer i brzinu toka vode označene kao zaražene,

— prisutnost divljih biljaka domaćina iz porodice *Solanaceae*.

PRILOG V.

Mjere iskorjenjivanja iz članka 6.

1. Mjere iz članka 6. stavka 1. obuhvaćaju jednu ili više sljedećih mjera:

   (a) upotrebu kao hrane za životinje nakon toplinske obrade koja ne ostavlja nikakvu mogućnost preživljavanja navedenog štetnog organizma;

   (b) odlaganje na službeno odobreno mjesto za zbrinjavanje otpada na kojem nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma u okoliš, npr. cijeđenjem kroz pore tla do poljoprivrednog zemljišta;

   (c) spaljivanje;

   (d) industrijsku preradu tako da se izravno i odmah dopremi u pogon za preradu sa službeno odobrenim objektima za zbrinjavanje otpada za koji je dokazano da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma te u kojem postoji sustav za čišćenje i dezinfekciju barem onih prijevoznih sredstava koja napuštaju pogon za preradu;

   (e) druge mjere, pod uvjetom da se dokaže da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma; o takvim mjerama i njihovoj opravdanosti treba obavijestiti Komisiju i ostale države članice.

   Sav preostali otpad koji je povezan s prethodno navedenim mjerama ili je nastao kao rezultat tih mjera zbrinjava se primjenom metoda koje su službeno odobrene u skladu s Prilogom VI.

2. Odgovarajuća upotreba ili zbrinjavanje navedenog bilja koje je u skladu s člankom 6. stavkom 2. označeno kao vjerojatno zaraženo podliježe nadzoru nadležnog tijela. Nadležno tijelo odobrava sljedeće upotrebe i povezano zbrinjavanje otpada nastalog od tog navedenog bilja:

   (a) kad je riječ o gomoljima krumpira:

      i. njihova upotreba kao gomolja namijenjenih prehrani, koji su pakirani na mjestima s odgovarajućim objektima za zbrinjavanje otpada i koji su spremni za neposrednu isporuku i upotrebu bez naknadnog prepakiranja. Gomoljima za sadnju dopušteno je rukovati na tim istim mjestima samo ako se to čini odvojeno ili nakon čišćenja i dezinfekcije; ili

      ii. njihova upotreba kao gomolja namijenjenih industrijskoj preradi, uz izravnu i brzu dostavu do pogona za preradu s odgovarajućim objektima za zbrinjavanje otpada i sustavom za čišćenje i dezinfekciju barem onih prijevoznih sredstava koja napuštaju pogon za preradu; ili

      iii. drukčija upotreba ili zbrinjavanje, pod uvjetom da se dokaže da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma i uz odobrenje nadležnog tijela;

   (b) kad je riječ o ostalim dijelovima navedenog bilja, uključujući ostatke stabljika i lišća:

      i. uništenje; ili

      ii. drukčija upotreba ili zbrinjavanje, pod uvjetom da se dokaže da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma i uz odobrenje nadležnog tijela.

3. Prikladne metode za čišćenje i dezinfekciju predmeta iz članka 6. stavka 3. one su za koje je utvrđeno da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma i primjenjuju se pod nadzorom nadležnih tijela država članica.

4. Mjere koje države članice poduzimaju unutar demarkiranih područja, koja su uspostavljena u skladu s člankom 5. i na koja se upućuje u članku 6. stavku 4., obuhvaćaju mjere iz točaka 4.1. i 4.2.:

4.1. Mjere koje se poduzimaju na mjestima proizvodnje koja su u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. označena kao zaražena:

4.1.1. U proizvodnoj jedinici ili u jedinici za proizvodnju zaštićene kulture koja je u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. označena kao zaražena poduzimaju se sve mjere iz točaka 1., 2. i 3. ili sve mjere iz točaka 4., 5., 6. i 7.:

1. tijekom prve četiri vegetacijske godine nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza, uklanjanje samoniklog navedenog bilja i drugih divljih biljaka iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma te zabrana sadnje navedenog bilja, sjemena krumpira i sjemena rajčice, uzimajući u obzir biologiju navedenog štetnog organizma, kultiviranih biljaka domaćina iz porodice *Solanaceae* i biljaka vrste *Brassica* za koje je utvrđen rizik od preživljavanja navedenog štetnog organizma;

2. od pete godine nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza, nakon što se ispune uvjeti iz točke 1. i ako tijekom službenih kontrola najmanje dvije uzastopne vegetacijske godine prije sadnje u proizvodnoj jedinici nije pronađeno samoniklo navedeno bilje niti su pronađene divlje biljke domaćini iz porodice *Solanaceae*, dopušta se sadnja isključivo gomolja krumpira, osim onih namijenjenih reprodukciji drugog krumpira, a izvađeni gomolji krumpira odnosno ubrane biljke rajčice, testiraju se u skladu s Prilogom I.;

3. nakon prve proizvodnje navedenog bilja u skladu s točkom 2. i nakon odgovarajućeg plodoreda od najmanje dvije godine ako se uzgajaju gomolji za sadnju provodi se nadzor predviđen člankom 3.; ili

4. tijekom prvih pet vegetacijskih godina nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza, uklanjanje samoniklog navedenog bilja i divljih biljaka iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma;

5. tijekom prve tri godine nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza, održavanje proizvodne jedinice na ugaru ili sijanje žitarica, ovisno o utvrđenom riziku, ili održavanje trajnih pašnjaka s čestom niskom košnjom ili intenzivnom ispašom ili proizvodnja sjemenske trave;

6. u četvrtoj i petoj godini nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza, sadnja biljaka koje nisu domaćini navedenog štetnog organizma i za koje ne postoji utvrđena mogućnost preživljavanja ni širenja navedenog štetnog organizma;

7. od šeste godine nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza, ako su ispunjeni uvjeti iz točaka 4., 5. i 6. i ako tijekom službenih kontrola najmanje dvije uzastopne vegetacijske godine prije sadnje u proizvodnoj jedinici nije pronađeno samoniklo navedeno bilje niti su pronađene divlje biljke iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma, dopušta se proizvodnja gomolja za sadnju ili drugih gomolja, a izvađeni gomolji krumpira odnosno ubrane biljke rajčice testiraju se u skladu s Prilogom I.

4.1.2. U svim ostalim proizvodnim jedinicama zaraženog mjesta proizvodnje i pod uvjetom da su nadležna tijela utvrdila da je uklonjen rizik od pojave samoniklog navedenog bilja odnosno divljih biljaka iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma, primjenjuju se sljedeći uvjeti:

1. Dopuštena je sadnja certificiranih gomolja krumpira u proizvodnim jedinicama u kojima se najmanje dvije godine nije uzgajao krumpir ni druge kultivirane biljke domaćini iz porodice *Solanaceae* i ako su ispunjeni svi sljedeći zahtjevi:

   (a) istraživanja koja je provelo nadležno tijelo pokazala su da je izvor zaraze na mjestu proizvodnje bio samo klonski, a ne doticaj s drugim partijama gomolja;

   (b) ta se istraživanja temelje na zapisnicima o testiranju svih drugih partija krumpira koje su uzgojene na mjestu proizvodnje te na istraživanjima drugih mogućih izvora zaraze, a posebno obližnjih vodotoka;

   (c) gomolji proizvedeni u tim proizvodnim jedinicama testirani su prije stavljanja na tržište u skladu s Prilogom I.

2. U ostalim slučajevima primjenjuju se sljedeći uvjeti:

   (a) u vegetacijskoj godini nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza:

      i. kad je riječ o krumpiru, ili nije dopuštena sadnja gomolja, biljaka ni sjemena krumpira, kao ni drugih kultiviranih biljaka iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma, ili je dopuštena sadnja certificiranih gomolja za sadnju isključivo radi proizvodnje gomolja namijenjenih prehrani;

ii. kad je riječ o rajčici, dopušta se sadnja biljaka rajčice uzgojenih iz sjemena koje udovoljava zahtjevima Provedbene uredbe (EU) 2019/2072 ([1]), isključivo za proizvodnju plodova;

(b) u drugoj vegetacijskoj godini nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza:

i. dopuštena je sadnja isključivo certificiranih gomolja za sadnju ili gomolja za sadnju za koje je testovima potvrđena odsutnost navedenog štetnog organizma i uzgojeni su pod službenom kontrolom na mjestima proizvodnje koja nisu navedena u točki 4.1., radi proizvodnje gomolja za sadnju ili drugih gomolja;

ii. za proizvodnju presadnica ili plodova dopušta se sadnja samo onih biljaka rajčice koje su uzgojene iz sjemena koje udovoljava zahtjevima Provedbene uredbe (EU) 2019/2072 ili, kad je riječ o vegetativnom razmnožavanju, iz biljaka rajčice proizvedenih iz takvog sjemena i uzgojenih pod službenim nadzorom na mjestima proizvodnje koja nisu navedena u točki 4.1.;

(c) najmanje još u trećoj vegetacijskoj godini nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza:

i. za proizvodnju gomolja za sadnju ili drugih gomolja dopušta se sadnja isključivo certificiranih gomolja za sadnju ili gomolja za sadnju uzgojenih pod službenim nadzorom;

ii. za proizvodnju presadnica ili plodova dopušta se sadnja samo onih biljaka rajčice koje su uzgojene iz sjemena koje udovoljava zahtjevima Provedbene uredbe (EU) 2019/2072 ili biljaka rajčice koje su pod službenim nadzorom uzgojene iz takvih biljaka;

(d) u svakoj od vegetacijskih godina iz točaka (a), (b) i (c) poduzimaju se mjere za uklanjanje samoniklih biljaka krumpira i divljih biljaka iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma, ako su prisutne, te se u odgovarajućim intervalima provode službene kontrole nasada, a u svakoj se proizvodnoj jedinici za krumpir izvađeni gomolji testiraju u skladu s Prilogom I.

4.1.3. Odmah nakon utvrđivanja zaraze u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. i nakon prve iduće vegetacijske godine:

1. svi strojevi i skladišni prostori na mjestu proizvodnje koji se koriste u proizvodnji navedenog bilja čiste se i, prema potrebi, dezinficiraju primjenom odgovarajućih metoda iz točke 3.;

2. prema potrebi se uvode službene kontrole programa za navodnjavanje i prskanje, među ostalim i zabrana tih programa, kako bi se spriječilo širenje navedenog štetnog organizma.

4.1.4. U jedinici za proizvodnju zaštićene kulture koja je u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. označena kao zaražena, gdje je moguća potpuna zamjena uzgojnog supstrata:

1. nije dopuštena sadnja navedenog bilja, sjemena krumpira ni drugih kultiviranih biljaka iz porodice *Solanaceae* koje su domaćini navedenog štetnog organizma, osim ako su u jedinici proizvodnje provedene sve sljedeće službeno nadzirane mjere:

(a) uklanjanje navedenog štetnog organizma;

(b) uklanjanje cjelokupnog materijala biljaka domaćina;

(c) potpuna promjena uzgojnog supstrata te čišćenje i, prema potrebi, dezinfekcija navedene jedinice i sve opreme;

(d) ishođenje odobrenja nadležnog tijela za proizvodnju krumpira ili rajčice;

2. proizvodnja krumpira potječe od certificiranih gomolja za sadnju ili od minigomolja ili mikrobilja koji potječu iz testiranih izvora;

([1]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (SL L 319, 10.12.2019., str. 1.).

3. za proizvodnju rajčice mora se koristiti sjeme koje udovoljava zahtjevima Provedbene uredbe (EU) 2019/2072 ili, kad je riječ o vegetativnom razmnožavanju, biljke rajčice proizvedene iz takvog sjemena i uzgojene pod službenim nadzorom;

4. prema potrebi se uvode službene kontrole programa za navodnjavanje i prskanje, među ostalim i zabrana tih programa, kako bi se spriječilo širenje navedenog štetnog organizma.

4.2. Osim mjera navedenih u točki 4.1., države članice na demarkiranom području poduzimaju sljedeće mjere:

1. Odmah nakon utvrđivanja zaraze osiguravaju, prema potrebi i primjenom odgovarajućih metoda, čišćenje i dezinfekciju svih strojeva i skladišnih prostora na takvim demarkiranim područjima koji se koriste za proizvodnju navedenog bilja, kako je navedeno u točki 3.

2. Odmah i tijekom najmanje tri vegetacijske godine nakon godine u kojoj je utvrđena zaraza:

(a) ako je demarkirano područje određeno u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b):

i. osiguravaju da njihova nadležna tijela nadziru prostore u kojima se uzgaja, skladišti ili u kojima se rukuje navedenim biljem, kao i mjesta proizvodnje na kojima se prema ugovoru upotrebljavaju strojevi za proizvodnju navedenog bilja;

ii. propisuju sadnju samo certificiranih gomolja za sadnju ili gomolja namijenjenih sadnji na istom mjestu proizvodnje uzgojenih pod službenom kontrolom za sve kulture krumpira unutar tog područja te testiranje nakon vađenja gomolja za sadnju uzgojenih na mjestima proizvodnje koja su u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. označena kao vjerojatno zaražena;

iii. propisuju odvojeno rukovanje zalihama izvađenih gomolja za sadnju od zaliha drugih gomolja na svim mjestima proizvodnje unutar demarkiranog područja ili obavljanje čišćenja i, prema potrebi, dezinfekcije između postupaka rukovanja zalihama gomolja za sadnju i zalihama drugih gomolja;

iv. propisuju da se za sve usjeve rajčica unutar tog demarkiranog područja sade samo biljke rajčice uzgojene iz sjemena koje udovoljava zahtjevima Provedbene uredbe (EU) 2019/2072 ili, kad je riječ o vegetativnom razmnožavanju, iz biljaka rajčice proizvedenih iz takvog sjemena i uzgojenih pod službenim nadzorom;

v. provode nadzor kako je predviđeno člankom 3. stavkom 1.;

(b) ako su površinske vode u skladu s člankom 5. stavkom 4. trećim podstavkom točkom (a) označene kao zaražene ili su navedene kao jedan od elemenata mogućeg širenja navedenog štetnog organizma u skladu s točkom 2. Priloga IV.:

i. provode godišnji nadzor u odgovarajućim intervalima, uključujući uzorkovanje površinskih voda i, prema potrebi, divljih biljaka domaćina iz porodice *Solanaceae* u relevantnim izvorima vode te osiguravaju da se na uzorcima provedu testiranja iz Priloga I.;

ii. uvode službene kontrole programa navodnjavanja i prskanja, uključujući zabranu upotrebe vode koja je označena kao zaražena za navodnjavanje i prskanje navedenog bilja i, prema potrebi, drugih kultiviranih biljaka domaćina iz porodice *Solanaceae* radi sprečavanja širenja štetnog organizma. Ta se zabrana može preispitati na temelju rezultata dobivenih intenzivnim uzorkovanjem i testiranjem površinskih voda, u odgovarajućim intervalima, kako bi se osigurala visoka razina pouzdanosti da navedeni štetni organizam više nije prisutan. Upotreba vode čija je upotreba zabranjena može se dopustiti u staklenicima, pod službenim nadzorom, za navodnjavanje i prskanje biljaka rajčice i drugih biljaka domaćina namijenjenih krajnjoj potrošnji i preradi, pod uvjetom da se voda dezinficira odgovarajućim metodama. U tom slučaju nadležna tijela mogu ukloniti oznaku vode kao zaražene navedenim štetnim organizmom;

iii. ako je tekući otpad zaražen, uvode službene kontrole zbrinjavanja krutog ili tekućeg otpada koji se ispušta iz pogona za industrijsku preradu ili pogona za pakiranje na mjestima proizvodnje u kojima se rukuje navedenim biljem..

3. Prema potrebi uvode program zamjene svih zaliha gomolja za sadnju u odgovarajućem vremenskom razdoblju.

PRILOG VI.

Zahtjevi za službeno odobreno zbrinjavanje otpada iz točke 1. Priloga V.

Službeno odobrene metode zbrinjavanja otpada iz točke 1. Priloga V. moraju biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:

1. Otpaci navedenog bilja, uključujući odbačene krumpire, koru krumpira i rajčice, te sav drugi kruti otpada povezan s navedenim biljem (uključujući tlo, kamenje i druge ostatke) zbrinjavaju se primjenom jedne od sljedećih metoda:

   (a) odlaganje na službeno odobreno mjesto za zbrinjavanje otpada na kojem nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma u okoliš, npr. cijeđenjem kroz pore tla do poljoprivrednog zemljišta ili doticajem s izvorima vode koja bi se mogla upotrijebiti za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta;

   (b) spaljivanje;

   (c) druge mjere, pod uvjetom da se dokaže da nema utvrdivog rizika od širenja navedenog štetnog organizma; o tim se mjerama obavješćuju Komisija i ostale države članice.

   Za potrebe točke (a) otpad se prevozi izravno na odlagalište, u zatvorenom prijevoznom sredstvu, tako da ne postoji opasnost od njegova ispadanja.

2. Tekući otpad koji sadržava raspršene krute čestice prije zbrinjavanja se filtrira ili obrađuje postupkom taloženja radi uklanjanja krutih čestica u skladu s točkom 1.

   U tu se svrhu tekući otpad:

   (a) zagrijava do temperature od najmanje 60 °C u cijeloj količini najmanje 30 minuta prije zbrinjavanja; ili

   (b) uz službeno odobrenje i pod službenim nadzorom na drugi način zbrinjava tako da nema utvrdivog rizika da otpad dođe u doticaj s poljoprivrednim zemljištem ili izvorima vode koja bi se mogla upotrijebiti za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta.